

ПРОЈЕКАТ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРЕВЕНТИВНО-ЕДУКАТИВНЕ АКТИВНОСТИ ЗА ПОЧЕТАК НОВЕ ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

"ВОЗАЧИ, ШКОЛА ЈЕ ЗА НАС, ОПРЕЗ ЈЕ ЗА ВАС"

СЕПТЕМБАР – 2014. године

1. УВОД

Дјеца су категорија рањивих учесника у саобраћају, јер у тој доби дјеца тек развијају своје вјештине за безбједно кретање у саобраћају. С обзиром на такву чињеницу, грешке дјеце док се крећу су неминовне. Саобраћајне незгоде са пјешацима су један од водећих узрока смрти и ненамјерних повреда дјеце узраста од пет до девет година ([Wazana et al. 1997 and NHTSA 2009](#)). Дјеца узраста од пет до девет година су учесници бројних незгода, с обзиром на чињеницу да старија дјеца чешће прелазе улицу ([Macpherson et al. 1998](#)). Бројни фактори доприносе оваквим резултатима. Непознато окружење, недостатак искуства у саобраћају, саобраћај је искувише „брз систем“ како би дјеца апсорбовала довољан број информација за безбједно кретање, и сл. Истраживачи који анализирају понашање дјеце која прелазе улицу, су закључили да дјецу сврставају у групу учесника у саобраћају чије понашање у саобраћају је веома небезбједно ([NHTSA 2009](#)). Иако изложеност пјешака у саобраћају приликом преласка улице представља мали удио у цјелокупној пјешачкој активности, 11000 од укупно 78000 саобраћајних незгода са погинулим у земљама ОЕЦД региона, чини пјешаке овог региона забринутим за њихову безбједност у саобраћају ([SafetyNET, 2009](#)). Поред тога, саобраћајне незгоде чине 30% свих озљеда међу дјецом широм свијета ([World Health Organization, 2009](#)). Дјеца као пјешаци у ниско и средње развијеним земљама су више изложена ризику од саобраћајне незгоде ([Backett and Johnston, 1997, World Health Organization, 2008](#)). Босна и Херцеговина се одликује сличним стањем јер спада у категорију средње развијених земаља ([World Health Organization, 2013](#)).

Безбједност дјеце у саобраћају зависи о одговорности свих одраслих, било да су у питању возачи, родитељи, васпитачи, учитељи и др. Возачи нису само дужни повећати опрез у близини школа, вртића, паркова, игралишта, возити прописаном брзином, већ пратити и претпоставити дјечије поступке.

Улога локалних заједница на рјешавању проблема безбједности саобраћаја је врло битна. Треба нагласити да локалне заједнице управљају свим локалним и некатегорисаним путевима, а самим тим и безбједношћу дјеце на тим путевима.

2. ПОЗАДИНА ПРЕВЕНТИВНО- ЕДУКАТИВНЕ АКТИВНОСТИ

Безбједност дјеце у току цијеле године, а нарочито почетком школске године је значајан проблем у Републици Српској и треба му посветити посебну пажњу. У намјери да се стање у овој области поправи, Агенција за безбједност саобраћаја заједно са осталим субјектима безбједности саобраћаја припрема превентивно- едукативну активност посвећену дјечи и почетку нове школске године, под називом **"ВОЗАЧИ, ШКОЛА ЈЕ ЗА НАС, ОПРЕЗ ЈЕ ЗА ВАС"**. Ова превентивно- едукативна активност има за циљ да повећа ниво безбједности дјеце школског узраста у Републици Српској.

Превентивно- едукативна активност **"ВОЗАЧИ, ШКОЛА ЈЕ ЗА НАС, ОПРЕЗ ЈЕ ЗА ВАС"** за 2014. годину представља наставак превентивно- едукативних активности које су реализоване у септембру 2013. године под слоганом **"Почетак нове школске године"**.

У току превентивно- едукативне активности **"Почетак нове школске године"** проведене у септембру 2013. године реализоване су сљедеће активности:

- Министарство саобраћаја и веза је проводило мјере на контроли техничке исправности аутобуса, контроли саобраћајне сигнализације у зонама школа, појачан надзор над радом станица за техничке прегледе возила.
- Министарство унутрашњих послова је на цијелој територији Републике Српске вршило појачану контролу саобраћаја, контролу техничке исправности возила као и контролу саобраћајне сигнализације у зонама школа. Службеници МУП су у основним школама обављали предавања из

безбједности саобраћаја. Такође, представници МУП-а су учествовали у радио и телевизијским емисијама едукативног и информативног карактера везано за спровођење кампање.

- Агенција за безбједност саобраћаја заједно са осталим субјектима безбједности саобраћаја учествовала је у изради плана кампање, те креирању летка, радио џингла и анкетног листића за кампању, које је уз пропратно писмо доставила свим јединицама локалне самоуправе и радио станицама. Директор Агенције у току превентивне кампање учествовао је у неколико радио и телевизијским емисијама едукативног и информативног карактера, а кампања је пропраћена и на веб страници Агенције. Агенција за безбједност саобраћаја по завршетку наведене кампање урадила је детаљан извјештај. Такође, директор Агенције за безбједност саобраћаја Републике Српске у склопу активности пред нову школску годину посјетио је Основну школу „Веселин Маслеша“ на Броду у општини Фоча и уручио ученицима поклоне у виду флуоросцентних трака и информативних летакa како би се што боље упознали са правилима у саобраћају.
- Ауто-мото савез Републике Српске сваке године поводом почетка нове школске године проводи активности под називом „Заштитимо дјецу у саобраћају пред школску годину“. Активности почињу првог дана нове школске године а спроводи се на цијелој територији Републике Српске. Ауто – мото савез Републике Српске у склопу својих активности пред школску годину је штампао летке за возаче и родитеље, распореди часова, и учествује у предавањима за дјецу везано за безбједно учешће у саобраћају. Ауто –мото савез је ангажовао промотере који су обезбјеђивали прелазак дјеце преко коловоза у зонама основних школа. Такође, представници АМС РС су учествовали у радио и телевизијским емисијама едукативног и информативног карактера везано за спровођење кампање.
- Републичка управа за инспекцијске послове вршила је појачан надзор над радом станица за контролу техничке исправности возила као и саобраћајне инфраструктуре у зонама школама.
- Превентивно- едукативна активност **„Почетак нове школске године“** подржало је Радио – телевизија Републике Српске без новчане надокнаде, те је емитовала видео спот под називом „У правом животу из игре се испада само једном“ који се користи у превентивним активностима за унапређење безбједности саобраћаја.
- Превентивно- едукативна активност је пропраћена на интернет страници Агенције за безбједност саобраћаја Републике Српске, интернет страницама укључених субјеката, као и на бројним другим интернет страницама.
- Јединице локалне самоуправе вршиле су обнављање саобраћајне инфраструктуре у зонама школа, одржавале предавања у школама, постављале транспаренте у зони школа и др.

3. ПРЕВЕНТИВНО- ЕДУКАТИВНА АКТИВНОСТ "ВОЗАЧИ, ШКОЛА ЈЕ ЗА НАС, ОПРЕЗ ЈЕ ЗА ВАС"

3.1. Субјекти укључени у реализацију превентивно- едукативне активности

Субјекти укључени у реализацију превентивно- едукативне активности и одговорне особе:

	Назив субјекта:	Одговорна особа
1.	Министарство саобраћаја и веза Републике Српске	Спасоје Мићић
2.	Министарство унутрашњих послова Републике Српске	Горан Шмитран
3.	Министарство просвјете и културе Републике Српске	Мира Бера
3.	Агенција за безбједност саобраћаја Републике Српске	Милија Радовић
4.	Ауто мото савез Републике Српске	Јелица Лубура
5.	Јединице локалне самоуправе	Начелници надлежних одјељења

3.2. Елементи превентивно- едукативне активности

Елементи из којих се састоји превентивно- едукативна активност " **ВОЗАЧИ, ШКОЛА ЈЕ ЗА НАС, ОПРЕЗ ЈЕ ЗА НАС**" су:

3.2.1. Циљ превентивно- едукативне активности

Циљ провођења превентивно- едукативне активности "**ВОЗАЧИ, ШКОЛА ЈЕ ЗА НАС, ОПРЕЗ ЈЕ ЗА НАС**" је повећање нивоа безбједности дјеце у Републици Српској, повећањем пажње возача током почетка школске године у зонама школа, као и едукацијом ученика, родитеља и наставника о правилном понашању у саобраћају и развоју свијести о безбједности дјеце.

Овај циљ може се достићи само мултидисциплинарним приступом, на првом мјесту едукацијом учесника у саобраћају и примјеном репресивних и превентивних мјера.

3.2.2. Популација (циљна група)

Циљна група којој се обраћамо, су возачи свих старосних доби, родитељи, наставници и ученици. Приликом одабира циљне групе није рађена детаљна анализа популације.

3.2.3. Порука превентивно- едукативне активности

Порука је:

„ВОЗАЧИ, ШКОЛА ЈЕ ЗА НАС, ОПРЕЗ ЈЕ ЗА НАС“

3.2.4. Средство преношења поруке

Порука превентивно- едукативне активности "**ВОЗАЧИ, ШКОЛА ЈЕ ЗА НАС, ОПРЕЗ ЈЕ ЗА НАС**" преносиће се средствима масовне комуникације, укључујући телевизију, радио, штампане материјале и интернет.

Штампани материјал:

- летак,
- распоред часова,
- постер,
- плакат.

Аудио-визуелне поруке – ТВ спот:

- видео спот.

Аудио порука:

- радио џингл.

3.2.5. Период извођења превентивно- едукативне активности

Превентивно- едукативна активност ће се спровести у периоду од 01. септембра до 30. септембра 2014. године, с тим да ће се неке активности проводити током цијеле године.

3.2.6. Подршка превентивно- едукативне активности

У подршку превентивно- едукативне активности поред наведених субјеката треба укључити и личности из политичког и јавног живота Републике Српске, као и разна удружења.

Значајан фактор за добар проток информација између субјеката укључених у превентивно- едукативну активност и циљне групе представљају медији.

Подршка медија обухвата:

- учестало емитовање промотивног спота,
- учестало емитовање промотивног радио џингла,
- прављење репортажа и извештаја о овој теми,
- емитовање специјалних радио и ТВ емисија на ову тему,
- прављење новинских чланака и извештаја на ову тему, итд.

3.2.7. Финансијска средства

Превентивно- едукативна активност ће се провести у складу са расположивим финансијским средствима која су ограничена.

Провођење превентивно- едукативне активности реализоваће се у сарадњи са субјектима који се баве безбједношћу саобраћаја у Републици Српској. У оквиру овог пројекта вршиће се :

- израда, штампање и дистрибуција летака, распореда часова, постера и плаката;
- емитовање видео спота;
- емитовање радио џингла на радио станицама у Републици Српској;
- учешће у радио и телевизијским емисијама;
- учешће у писаним медијима са текстовима.

4. РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕВЕНТИВНО- ЕДУКАТИВНЕ АКТИВНОСТИ

За реализацију превентивно- едукативне активности, неопходно је извршити одређене радње и обезбиједити потребна средства.

У току наведене превентивно- едукативне активности субјекти укључени у реализацију ће одрадити следеће:

- Министарство саобраћаја и веза ће иницирати код Привредне коморе РС, Удружења саобраћаја и веза, да превозници изврше техничку контролу аутобуса и припреме аутобусе за почетак школске године, затражити од јединица локалне самоуправе провјеру стања саобраћајне сигнализације у зонама школа. Министар саобраћаја и веза ће посјетити ОШ „Милан Ракић“ у Карановцу (Бања Лука) и једну основну школу на подручју Града Требиња.
- Министарство унутрашњих послова ће у првом мјесецу нове школске године (септембар) вршити појачану контролу одвијања саобраћаја у зони школа; обезбиједити присуство полицијских службеника у зонама школа; извршити контролу стања саобраћајне сигнализације у зонама школа; представници Министарства унутрашњих послова Републике Српске ће обављати пригодна предавања у школама, као и учествовати у радио и телевизијским емисијама.
- Министарство просвјете и културе ће организовати конференцију за штампу у сарадњи са Министарством унутрашњих послова Републике Српске и посјету неким школама (према унапријед утврђеном плану).
- Агенција за безбједност саобраћаја ће припремити план превентивно- едукативне активности и уз пропратно писмо доставити свим јединицама локалне самоуправе, финансирати ће штампање, 5600 наљепница (за свеске и књиге). Агенција ће посјетити неколико школа на подручју Републике Српске. Свим радио и телевизијским станицама доставиће видео спот и радио џингл. Представници Агенције, учествоваће у радио и телевизијским емисијама које ће пропратити превентивно- едукативне активности, те ће иста бити пропраћена и на веб страници Агенције. Агенција ће по завршетку превентивно- едукативне активности сачинити детаљан извештај о реализацији.
- Ауто-мото савез Републике Српске финансирао је израду летка за возаче, распореда часова за ученике, плаката, билборда, радио џингла и видео спота А-тиму Академији умјетности. Такође, АМС РС финансирао је штампање 10 000 летака за возаче, 15 000 летака за родитеље, 120 000 распореда часова и 200 плаката, као и њихову дистрибуцију на подручју Републике Српске. Преко ауто-мото друштава вршиће се подјела летака и распореда часова и постављање плаката на мјестима погодним за плакатирање на подручју Републике Српске. АМС РС финансираће и преко ауто мото друштава организовати дежурства промотера испред основних школа првих дана почетком школске године који ће се бринути о безбједном преласку улице дјете која долазе и

одлазе из школа. Представници АМС РС и ауто мото друштава учествоваће у радио и телевизијским емисијама које ће проpratити превентивно- едукативну активност. Иста ће бити пропраћена и на веб страни АМС РС и ауто-мото друштава. Учесници у саобраћају биће информисани о превентивно- едукативној активности у свакодневним информисањима о стању и проходности путева у медијима, од стране ИНФО –центра АМС РС.

➤ Јединице локалне самоуправе (ЈЛС) ће, у складу са својим расположивим средствима, учествовати кроз следеће активности:

- Обезбиједити емитовање радио ڤингла и видео спота на локалним радио и телевизијским станицама;
- Постављање објеката за смиривање саобраћаја (лежећи полицајци, вибрационе траке и др.)
- Обезбиједити бољу освјетљеност околине, објеката који користе пјешаци и површина које користе пјешаци;
- Уклањање препрека са површина које су намјењене за кретање пјешака;
- Обезбиједити безбједније путеве за долазак у школу и повећање безбједности саобраћаја у зони школа;
- Обнављање хоризонталне и вертикалне саобраћајне сигнализације и инфраструктуре у зони школа;
- Едукација ученика;
- Освјетљавање прилаза школама;
- Постављање натписа поред коловоза и изнад коловоза у зони школа, везано за почетак школе;
- Састанак са директорима школа (везано за безбједност дјете);
- Остали послови.

По завршетку превентивно- едукативне активности, свака ЈЛС која се укључила у поменућу активност, обавезна је доставити Извјештај о спроведеним активностима, Агенцији за безбједност саобраћаја.

Динамички план превентивно- едукативне активности „ВОЗАЧИ, ШКОЛА ЈЕ ЗА НАС, ОПРЕЗ ЈЕ ЗА ВАС“

	Припрема	1. недеља	2. недеља	3. недеља	4.недеља	Крај
		01.-07.09.2014.год.	08.09.-14.09.2014.год.	15.09.-21.09.2014.год.	22.09.-28.09.2014.год.	
Министарство саобраћаја и веза (МС)	- Учешће у изради плана активности; - Интерне активности у оквиру Министарства с обзиром на тему превентивно- едукативне активности (иницијатива према Привредној комори Републике Српске са циљем унапређења исправности аутобуса, као и затражити од ЈЛС проверу стања саобраћајне сигнализације у зонама школа);	- Министар саобраћаја и веза Републике Српске ће посетити ОШ „Милан Ракић“ у Карановцу и једну основну школу на подручју Града Требиња;	- Подршка превентивно- едукативној активности „Возачи, школа је за нас, опрез је за вас“;	- Подршка превентивно- едукативној активности „Возачи, школа је за нас, опрез је за вас“;	- Подршка превентивно- едукативној активности „Возачи, школа је за нас, опрез је за вас“;	- Завршни састанак учесника превентивно- едукативне активности;
Агенција за безбједност саобраћаја (АБС)	- Организовање састанка Координационе групе на тему поменуте активности; - Учешће у изради плана активности; - Учешће у изради и дистрибуцији материјала промотивно- едукативне активности; - Позив ЈЛС за учешће у поменутој активности	- Координација активности; - Посјета неколико школа од стране директора Агенције; - Интензивни контакти са локалном заједницом - Подршка активности са учешћем стручњака у одређеним медијима; - Подршка активности кроз дистрибуцију летака и пропратног материјала;	- Подршка активности путем масовних видова комуникације (веб страница, портали, фејсбук профил) - Учешће у радио и телевизијским емисијама;	- Подршка активности путем масовних видова комуникације (веб страница, портали, фејсбук профил) - Учешће у радио и телевизијским емисијама;	- Подршка активности путем масовних видова комуникације (веб страница, портали, фејсбук профил); - Учешће у радио и телевизијским емисијама;	- Организација стручне расправе о превентивно- едукативној активности (шта смо научили, гдје смо погријешили, шта даље, ...);

МУП / Саобраћајна полиција	- Учешће у изради плана активности; - Учешће у узради и дефенисању; - Извршити контролу стања саобраћајне сигнализације у зонама школе;	- Вршиће појачану контролу саобраћаја у зонама школа; - Обављати пригодна предавања у школама; - Обезбиједити присуство полицијских службеника у зонама школа;	- Вршиће појачану контролу саобраћаја у зонама школа; - Обезбиједити присуство полицијских службеника у зонама школа; - Обављати пригодна предавања у школама;	- Обезбиједити присуство полицијских службеника у зонама школа; - Учешће у радио и телевизијским емисијама;	- Вршиће појачану контролу саобраћаја у зонама школа; - Учешће у радио и телевизијским емисијама;	- Завршни састанак учесника превентивно-едукативне активности;
Ауто мото савез Републике Српске	- Учешће у изради плана активности; - Учешће у изради и дистрибуцији материјала за поменуту активност;	- Посјета свих матичних основних школа у Републици Српској путем АМД и подјела распореда часова и летака за родитеље; - Посјета неколико основних школа од стране представника АМС РС; - Организовање дежурства промотера АМС РС испред свих основних школа првог дана; - Подјела летака за возаче, постављање плаката; - Учешће представника АМС РС и АМД у средствима информисања, објава активности у свакодневним извјештајима ИДЦ;	- Подршка активности путем масовних видова комуникације (веб страница, ИНФО центар); - Подјела летака возачима; - Посјета основним школама АМД у сарадњи са МУП РС; - Учешће у радио и телевизијским емисијама;	- Подршка активности путем масовних видова комуникације (веб страница, ИНФО центар); - Подјела летака возачима; - Учешће у радио и телевизијским емисијама;	- Подршка активности путем масовних видова комуникације (веб страница, ИНФО центар); - Подјела летака возачима; - Учешће у радио и телевизијским емисијама;	- Завршни састанак учесника превентивно-едукативне активности;

Министарство просвјете и културе	- Учешће у изради плана активности;	- Организовање прес конференција на тему почетак школске године и угрошеност дјеце у зонама школа; - Посјете Министра у неколико школа;	- Подршка активности путем масовних видова комуникације (веб страница) - Учешће у радио и телевизијским емисијама;	- Подршка активности путем масовних видова комуникације (веб страница) - Учешће у радио и телевизијским емисијама;	- Подршка активности путем масовних видова комуникације (веб страница) - Учешће у радио и телевизијским емисијама;	- Завршни састанак учесника превентивно-едукативне активности;
МЕДИЈИ (ТВ, радио, портали, писани, електронски, ...)	- Учешће у припреми материјала за емитовање/штампање/о глашавање....;	- Подршка тематским емисијама/чланцима о почетку нове школске године и угрожености дјеце у зонама школе;	- Реализација тематских емисија/чланака о почетку нове школске године и угрожености дјеце у зонама школе;	- Реализација тематских емисија/чланака о почетку нове школске године и угрожености дјеце у зонама школе;	- Реализација тематских емисија/чланака о почетку нове школске године и угрожености дјеце у зонама школе;	-